

ESPOON SEURAKUNTAYHTYMÄ
ESBO KYRKLIGA SAMFÄLLIGHET

JAKAMATON KANSAINVÄLINEN VASTUU II

Kansainvälisen vastuun työryhmän II osamietintö 2007

1. JOHDANTO
2. TYÖRYHMÄN TEHTÄVÄT JA JÄSENET
3. KANSAINVÄLISEN TILANTEEN HAASTEET
4. KIRKON KANSAINVÄLISEN VASTUUN PERUSTEET
5. JAKAMATON KANSAINVÄLINEN VASTUU ESPOOSSA SEURAKUNNISSA
6. TOIMENPIDE-EHDOTUKSET
7. LÄHDELUETTELO
8. LIITE : JAKAMATON KANSAINVÄLINEN VASTUU 1998

Kansainvälisen vastuun työryhmä jättää kunnioittavasti toisen osamietintönsä yhteisen kirkkoneuvoston käsittelyyn. Tämä osamietintö tiivistää ja päivittää eräiltä osin vuonna 1998 Espoon seurakunnissa laaditun Jakamaton kansainvälinen vastuu- mietinnön, joka seuraa liitteenä.

Espoossa 30.3.2007

Eeva Kemppi-Repo
puheenjohtaja

Tuula Pohjalainen-Vinko
sihteeri

Susanna Juntunen
Esbo svenska församling

Hans Krause
Tapiolan seurakunta

Antti Kujanpää
Olarin seurakunta

Raigo Liiman
Espoon tuomiokirkkoseurakunta

Heidi Mäki
Leppävaaran seurakunta

Sauli Soini
Espoonlahden seurakunta

1. JOHDANTO

Kansainvälistyvä, monikulttuurinen ja moniuskontoinen Espoo ja sen väestö muodostavat sen kontekstin, jossa kristityt ja Espoon seurakunnat todistavat kristillisestä uskosta sanoin ja teoin omalla paikkakunnallaan. Etnisten ja kulttuuristen pienyhteisöjen määrä kasvaa. Muiden uskontojen edustajien kanssa tehdään työtä, eletään naapureina ja heistä tulee perhesiteiden kautta sukulaisia. Espoolaisten opiskelu, työ ja perhesiteet vievät ulkomaille. Työuraan kuuluu luontevasti ulkomaisia jaksoja. Uskonnosta ja omasta uskonnollisesta vakaumuksesta puhutaan vieraiden uskontojen edustajien kanssa.

Globalisaation kokemukset paikallistuvat ja konkretisoituvat monella tavalla. Korkeat työvoimakustannukset voivat siirtää Espoosakin olevia työpaikkoja toiselle puolelle maailmaa. Korkea ammattiosaaminen puolestaan voi luoda työpaikkoja, tuoda kansainvälistä työvoimaa ja pitää sen täällä. Kilpailussa huippuosaamisesta myös kulttuuriset tekijät ovat puntarissa.

Kulttuurin osana myös uskonnolla on keskeinen rooli. Espoon seurakunnat edustavat tänne tuleville maailmanlaajaa Kristuksen kirkkoa. Kristityt etsivät niiden piiristä kristittyjen yhteyttä, paikkaa ja tilaa kuulla kristillistä julistusta, osallistua jumalanpalvelukseen ja seurakunnan muuhun elämään. Usein he etsivät seurakunnista myös väyliä toteuttaa kansainvälistä vastuuta ja osallistua kirkon lähetystyöhön ja avustustoimintaan.

Muiden uskontojen edustajat haastavat espoolaisia oman vakaumuksen viestinnässä. Suomalaisia on maahantulijoiden käyttäytymisessä usein hämmästyttänyt ja häkellyttänyt näiden avoin uskonnollisen vakaumuksen osoittaminen, julkinen uskonnonharjoitus ja avoin kiinnostus toisen vakaumusta kohtaan. Vuoropuhelussa muiden uskontojen edustajien kanssa saattaa tulla itsekin yksinkertaisuudella yllätetyksi: mihin sinä uskot, uskotko Jumalaan, rukoiletko?

Kirkon kansainvälinen vastuu ja kristittynä toimiminen omassa espoolaisessa kontekstissa aukeavat samalla kertaa haasteeksi sekä lähellä että kaukana, niin yksittäiselle kristitylle kuin seurakunnalle. Vastuuta kannetaan samanaikaisesti yhteisöllisesti seurakunnissa ja yksilökohtaisesti omassa elämässä, perhepiirissä ja muussa pienyhteisössä.

Evankeliumin kuuluttaminen ja sen todeksi eläminen on monikulttuurisessa tilanteessa entistä selkeämmin muuttunut myös yksittäisen kansankirkon jäsenen ja espoolaisen seurakuntalaisen tehtäväksi:

Kysymys kirkon tehtävästä kuuluttaa Jumalan valtakunnan läsnäoloa ja tulevista on muuttunut kansainvälistymisen myötä suomalaisen kansankirkon jäsenelle henkilökohtaiseksi ja konkreettiseksi. Kirkon jäsenet tarvitsevat entistä syvällisempää tietoa sekä oman kirkon uskosta että muista uskonnoista ja kulttuureista. Eri tavoin uskova naapuri tulkitsee kristinuskoa sanojen ja tekojen, arkisten kohtaamisten perusteella. (Vuoropuhelun kirkko, 42)

Kristinuskossa on kyse uskosta ja rakkaudesta. Kirkkolaki edellyttää, että ”kirkko julistaa Jumalan sanaa ja jakaa sakramentteja sekä toimii muutenkin kristillisen sanoman levittä-

miseksi ja lähimmäisenrakkauden toteuttamiseksi” (KL 1:2). Kirkkolaki edellyttää evan-
liumin julistamisen ja lähimmäisenrakkauden yhteenkuuluvuuden. Näistä tehtävistä on
omassa kirkossamme puhuttu kansainvälisen vastuun yhteydessä lähetystyönä ja kansain-
välisenä diakoniana, vaikka käsitteiden tarkka yhteinen ymmärrys kirkossa kaippaa edelleen
täsmennystä.

Kirkon lähetystehtävä kohdistuu kirkon omiin jäseniin, lähipiiriin ja ihmisiin kautta maail-
man. Kristitty ja seurakunta ovat lähetystyön tekijöitä niin lähellä kuin kaukana. Sama kos-
kee osallistumista lähimmäisenrakkauteen eli diakoniaan.

Kysymys maahanmuuttajista ja Espoon seurakuntien monikulttuurisesta työstä sekä kan-
sainvälisestä vastuusta maan rajojen ulkopuolella kuuluvat yhteen. Niitä voidaan käytän-
nöllisesti ja hallinnollisesti toteuttaa monella tavalla, yhdessä tai erikseen, mutta sisällöllis-
esti ne kuuluvat yhteen.

Jakamattomalla kansainvälisellä vastuulla espoolaisessa kontekstissa tarkoitetaan kirkon
julistus- ja palvelutehtävän sekä tunnustuskuntarajat ylittävän ystävyysseurakunta- ja
ekumeenisen toiminnan erottamatonta yhteyttä. Sitä vastuuta toteutetaan myös vuoropu-
helussa toisten uskontojen edustajien kanssa Espoossa sekä osallistumalla valtauskontojen
katveessa elävien vähemmistökirkkojen vuoropuheluun eri puolilla maailmaa sekä vahvis-
tamalla heidän julistus- ja seurakuntatyötään ja diakoniaa. Kansainvälistä vastuuta toteu-
tetaan myös osallistumalla kirkkojen yhteisiin humanitaarisen avun ponnisteluihin ja kehi-
tysyhteistyöhön hädän lievittämiseksi ja köyhyyden poistamiseksi.

2. TYÖRYHMÄN TEHTÄVÄ JA JÄSENET

Espoon seurakuntayhtymän yhteinen kirkkoneuvosto asetti kokouksessaan 3.4.2006 työ-
ryhmän valmistelemaan seurakuntien maahanmuuttajatyön ja kansainvälisten kysymysten
linjauksia.

Työryhmän tehtäväksi annettiin:

- seurakuntien vieraskielisen työn ja maahanmuuttajien parissa tehtävän
työn nykytilanteen selvittäminen
- vieraskielisen työn ja maahanmuuttajien parissa tehtävän työn yhteisen
linjauksen ja järjestelmän valmisteleminen
- Jakamaton kansainvälinen vastuu -asiakirjan päivittäminen tai
tarvittaessa uusiminen
- muut, tarpeelliseksi katsomansa kansainväliseen vastuuseen liittyvien
kysymysten selvittäminen
- ehdotusten tekeminen tarvittavista toimista.

Työryhmän puheenjohtajaksi nimettiin Olarin seurakunnasta tiedotuspäällikkö *Eeva
Kemppi-Repo*, sekä varsinaiseksi jäseniksi Espoon tuomiokirkkoseurakunnasta
seurakuntapastori *Raigo Liiman*, Tapiolan seurakunnasta kehitysjohtaja *Hans Krause*,
Leppävaaran seurakunnasta apulaisrehtori *Heidi Mäki*, Espoonlahden seurakunnasta
nuorisotyönohjaaja *Sauli Soini* ja Esbo svenska församlingista nuorisotyönohjaaja *Susanna
Juntunen*. Kirkkoherrojen edustajaksi valittiin *Antti Kujanpää* Olarista. Työryhmä kutsui

pysyviksi asiantuntijajäseniksi yhteisen seurakuntatyön päällikön *Jukka Huttusen* ja diakonian asiantuntijaksi vs. yhteisen diakoniasihteerin *Anna Kalskeen* seurakuntayhtymän virastosta. Työryhmän sihteeriksi kutsuttiin kasvatustyön pastori *Tuula Pohjalainen-Vinko* seurakuntatyön tukipalveluista.

Kymmenen kertaa kokoontunut kansainvälisen vastuun työryhmä jakoi yhteiseltä kirkkoneuvostolta saamansa tehtävän tarkoituksellisesti kahteen osaan ja mietintöön. Osamietinnöt voivat toimia myös itsenäisinä kokonaisuuksina, mutta niitä yhdistää yhteinen ajattelu. Ensimmäinen osamietintö ”Espoon seurakuntien maahanmuuttajatyön linjaus ja toiminnan järjestäminen” muodostaa kokonaisuuden, jossa käsitellään maahanmuuttaja- ja monikulttuurisuustyön järjestelyjä Espoossa. Tämä mietintö jätettiin yhteiselle kirkkoneuvostolle 5.3.2007.

”Jakamaton kansainvälinen vastuu II” -osamietintö antaa tukea monikulttuurisuustyön järjestelyille päivittäen samalla vuonna 1998 laaditun mietinnön periaatteita ja toimenpiteitä. Sen kattamat toimialat - seurakuntien lähetystyö, kansainvälinen diakonia ja ystävyysseurakuntatoiminta - muodostavat kuitenkin suuren ja vakiintuneen kokonaisuuden. Tällä alueella monet kokonaiskirkon kehityssuunnat ovat edelleen avoimia. Tilanne ei estä, vaan pikemminkin rohkaisee paikallisseurakuntia etsimään uusia ja paikallisia tai seurakuntien yhteisöjä koskevia ratkaisuja, jotka toteuttavat jakamatonta vastuuta.

Jakamaton kansainvälinen vastuu –mietintö vuodelta 1998 osoittautui sisällöltään edelleen ajankohtaiseksi. Tässä merkityksessä se on ollut aikanaan kauaskatseinen. Sen ja nyt päivitetyn Jakamaton kansainvälinen vastuu II -osamietinnön suurimpana haasteena on mietinnön perusajattelua koskevien mallien toteutus Espoossa.

3. KANSAINVÄLISEN TILANTEEN HAASTEET

Uudella vuosituhanella maailma on tullut entistä tietoisemmaksi globalisaation syistä ja seurauksista. Kehittynyt informaatioteknologia ja nopeat liikenneyhteydet ovat helpottaneet yhteyksien solmimista ja vuorovaikutusta eri maiden ja kulttuurien välillä. Myös tieto kriiseistä ja katastrofeista kulkee nopeasti lisäten yleistä tietoisuutta maailmantilanteesta ja parantaen reagointia ja avunsaantia.

Talouden globalisaatio, joka noudattaa usein uusliberalistisia näkemyksiä, on korostanut kulutuskeskeistä elämäntapaa ja ylikansallisten yhtiöiden mahtia paikallistalouksien kustannuksella. Tällaisen kehityksen seurauksena pääoma ja työvoima liikkuvat yhä vapaammin, mutta resurssit kasautuvat ja jakautuvat epätasaisesti. Kahtiajako etelän ja pohjoisen välillä syvenee ja velkataakkojen myötä köyhien maiden ongelmat pahenevat. Monien sotien ja konfliktien taustalla on taistelu rajallisista resursseista, esimerkiksi öljystä ja tulevaisuudessa kenties puhtaasta vedestä.

Kansainvälinen terrorismi, pandemia ja ympäristön saastuminen ulottavat vaikutuksensa välittömästi tai välillisesti kaikkiin maanosiin. Erityisen vakavasti on suhtauduttava ilmastomuutokseen, joka voi horjuttaa ekosysteemin tasapainoa pysyvästi ja aiheuttaa valtavia tuhoja ja pakolaisvirtoja. Jopa planeettamme elämän jatkuminen on uhattuna.

Uskontojen merkitys on maailmanpoliittisesti kasvanut. Se näkyy toisaalta lisääntyneinä konflikteina mutta myös rakentavana uskontojen välisenä dialogina ja rauhantyönä. Kristittyjen määrä kasvaa kolmannessa maailmassa, mikä vaikuttaa kristinuskon maailmanlaajaan profiiliin. Kristittyjen määrä läntisissä teollisuusmaissa puolestaan vähenee. Eurooppa sekularisoituu ja perinteiset kirkot, roomalaiskatolista kirkkoa lukuun ottamatta, näyttävät menettävän jäseniään. Kirkon jäsenyyden merkitystä kyseenalaistetaan samalla tavoin kuin muidenkin instituutioiden. Urbaani henkisten arvojen etsiminen irrottautuu perinteisen uskonnollisuuden muodoista.

Eurooppalainen individualismi kohtaa monikulttuurisessa globaalissa vaikutuspiirissä aasialaisen ja afrikkalaisen yhteisöllisyyden. Moniarvoisessa ympäristössä pelko oman kulttuurisen identiteetin menettämisestä voi tuottaa turvattomuutta ja tarvetta muodostaa tiiviitä yhteisöjä. Tulevaisuuden tutkijat ennustavat yhteiskuntaamme yhteisöjen uutta tuleamista, mutta ei välttämättä aiemmin tunnetuissa muodoissa. Esimerkiksi verkkomaailman virtuaaliset yhteisöt ovat jo nyt etenkin nuorten suosiossa. Innovatiivisuudessaan uusmedian toimintatavat haastavat pohtimaan myös viestinnän eettisiä kysymyksiä uudesta näkökulmasta.

Näiden globaalien haasteiden edessä kirkkojen on tunnettava vastuunsa ja etsittävä rohkeasti uusia mahdollisuuksia muuttuvassa toimintaympäristössä. Samalla kirkkojen on ilmaistava olemassaolonsa tarkoitus ja perustehtävä entistä selkeämmin kussakin kontekstissa.

4. KIRKON KANSAINVÄLISEN VASTUUN PERUSTEET

Kansainvälisessä ekumeenisessa yhteydessä missio tarkoittaa kirkon tehtävää laajalaisesti. Silloin siihen sisältyy julistuksen ja palvelun ohella toiminta oikeudenmukaisuuden toteuttamiseksi, dialogi toisten uskontojen edustajien kanssa sekä pyrkimys näkyvään kristittyjen väliseen yhteyteen.

Luterilaisen maailmanliiton Lähetys kontekstissa –asiakirja (2005) tuo esiin kirkon lähetysen ja kansainvälisen vastuun raamatullisia perusteita:

- Jumala loi ihmiset omaksi kuvakseen ja työtovereikseen. Näin ihminen on vastuussa Jumalalle luomakunnan huolenpidosta. Ihmiset ja koko luomakunta kärsivät synnin voimista ja seurauksista (Room. 8).
- Jeesuksessa Jumala tuli ihmiseksi. Elämällään Jeesus antoi esimerkin rinnalla kulkemisesta. Ristin tiellä hän samaistui maailman kärsimykseen, lunasti vapaaksi koko ihmiskunnan. ”Jumala itse teki Kristuksessa sovinnon maailman kanssa.”
- (2. Kor.5:19). Kristuksen ylösnousemus avasi ihmisille ja koko luomakunnalle vapautuksen ja toivon todellisuuden.
- Jumalan lähetys maailmassa toteutuu Pyhän Hengen välityksellä, joka kutsuu, kokoaa ja lähettää kirkon maan ääriin saakka. (Matt. 28:18-20; Ap.t.1:8).

Kirkon lähetystehtävä on osa kolmiyhteisen Jumalan lähetystä, joka jatkuu Jumalan valtakunnan täyttymykseen saakka. Kasteessa jokainen kristitty on saanut kutsun todistaa ja palvella. Tämän päivän globalisoituneessa maailmassa ”maan ääret” ei tarkoita vain maantieteellistä aluetta, vaan kaikkia niitä elämänalueita ja yhteyksiä, joissa evankeliumi kutsuu yksilöitä ja yhteisöjä uudistukseen, myös omassa yhteiskunnassamme ja kirkossamme.

Jumalan lähetys tähtää Jumalan valtakunnan murtautumiseen aikaan ja paikkaan eli tiettyyn kontekstiin. Kirkon on tutkittava ja analysoitava kontekstinsä huolella, jotta se voi ymmärrettävästi ja rohkeasti julistaa, palvella ja käydä dialogia.

Kirkkomme kansainvälisen vastuun käytännön toteuttamisesta maamme rajojen ulkopuolella ovat perinteisesti huolehtineet kirkon lähetysjärjestöt ja Kirkon Ulkomaanapu. Näiden yhteistyötä ja kirkon yhteistä lähetysstrategiaa on rakennettu jo yli 20 vuoden ajan useissa toimikunnissa ja työryhmissä. Viimeisimmän työskentelyn tuloksena ovat syntyneet Kirkon lähetystyön neuvottelukunnan mietintö (2004) ja selvitystyö Lähetettynä kirkossa (2005) lausuntoineen.

Kyseisten asiakirjojen pohjalta voidaan todeta tärkeimmiksi ratkaistaviksi kysymyksiksi:

- Miten vahvistaa seurakuntien missionaarista roolia varsinaisina toimijoina eikä vain työn rahoittajina? Miten aktivoida yhä useampia seurakuntalaisia kantamaan kansainvälistä vastuuta?
- Miten lähetystyön ja kansainvälisen diakonian olemassa oleva sisäkkäisyys tulisi esiin myös rakenteissa?
- Miten kirkon vastuu lähetystyöstä parhaiten toteutuu?

Näiden kysymysten ratkaisumalleja työstetään kokonaiskirkon tasolla eteenpäin. Paikallis-seurakuntien toimet ja uudet avaukset voivat olla tukemassa yhteisen linjan löytymistä.

Yhä useammin kristillistä julistustyötä ja diakoniaa tehdään toisten kirkkojen alueella ja kirkkojen välisenä yhteistyönä. Tämä edellyttää luontevia ja toimivia ekumeenisia suhteita. Euroopan kirkot ovat määritelleet yhteistyönsä suuntaviivat vuonna 2001 allekirjoitetussa Charta Oecumenicassa, jonka tarkoituksena on edistää ekumeenista dialogia ja yhteistyötä Euroopan rakentamisessa:

Kirkot tukevat Euroopan integraatiota. Yhteys ei voi kestää ilman yhteisiä arvoja. Olemme vakuuttuneita siitä, että kristinuskon hengellinen perintö on Euroopalle innoituksen ja sisäisen rikkauden voimanlähde. (CO III, 7.)

Sopimuksessa sitoudutaan rukoilemaan kristittyjen ykseyden puolesta ja ottamaan askeleita kohti eukaristista yhteyttä. Kirkot puolustavat perusarvoja ja vähemmistöjen oikeuksia sekä torjuvat kaikenlaisen väkivallan ja syrjinnän. Ne sitoutuvat jatkamaan tiivistä vuoropuhelua keskenään sekä muiden uskontojen kanssa. Suomen ekumeeninen neuvosto antoi tältä pohjalta oman suosituksensa Ekumenian hyvät tavat (2002), jossa korostetaan paikallisten seurakuntien yhteistyön merkitystä.

Maamme kansainvälistymisen ja monikulttuuristumisen myötä uskontojen välisen kohtaamisen ja dialogin tarve kasvaa. Uskontodialogi on olennainen osa kirkon missiota. Erityisen haasteellista on löytää toimintamalleja, joissa otetaan huomioon kristityille annetut tehtävät sekä todistaa uskostaan että kunnioittaa toisen ihmisen vakaumusta. Tällöin on luotava myös yhteiset pelisäännöt, jotka voivat koskea esimerkiksi toisen pyhiä paikkoja, symboleja ja yhteistä rukousta.

Keskustelua tarvitaan uskontokuntien johtajien ja viranomaisten välillä, mutta on tärkeää, että sitä käydään myös yhteisöjen sisällä ja jäsenten kesken. Dialogi on hedelmällistä vain aktiivisen osallistumisen kautta, tasa-vertaisten toimijoiden välillä. (Espoon kulttuurifoorumin vetoamus 2006)

Vuoden 2003 uskonnonvapauslaki turvaa maassamme jokaiselle vapauden uskoa ja harjoittaa omaa uskontoaan. Siinä uskonto ymmärretään paitsi yksilön valinnaksi myös yhteisön perinteen osaksi. Positiivisen uskonnonvapauden kunnioittaminen ja uskontojen välinen dialogi ovat tehokkaita keinoja syrjinnän ja rasismien ehkäisemiseksi. Samalla edistetään yhteiskunnassa ihmisoikeuksien, oikeudenmukaisuuden ja rauhan toteutumista, joita voidaan pitää kaikkien uskontojen yhteisinä päämäärinä.

5. JAKAMATON KANSAINVÄLINEN VASTUU ESPOON SEURAKUNNISSA

Espoon seurakuntien Jakamaton kansainvälinen vastuu –mietintö (= JKV I) syntyi tilanteessa, jossa Suomi oli hiljattain liittynyt Euroopan unioniin ja ulkomaalaisten määrä maassamme oli voimakkaassa kasvussa. Kirkossamme oli luotu Neuvostoliiton hajoamisen jälkeisen lähialueyhteistyötä Viron ja Inkerin luterilaisiin seurakuntiin jo olemassa olevien ystävyysseurakuntien lisäksi. Globalisaation vaikutukset alkoivat näkyä eri aloilla.

JKV I osoittautui merkittäväksi linjaukseksi ja aikaansa edellä olevaksi puheenvuoroksi myös hiippakunnan ja kokonaiskirkon tasolla, sen sijaan paikallisella tasolla sen käsittely on jäänyt suhteellisen vähälle. Nykyinen kansainvälisen vastuun työryhmä sitoutuu JKV I periaatteisiin ja toimenpide-ehdotuksiin.

Jakamattoman kansainvälisen vastuun periaatteet voidaan tiivistää JKV I pohjalta kolmeen teesiin, jotka toimivat myös paikallisina lähtökohtina:

- Kirkko on universaali. Siksi kansainvälinen vastuu on osa jokaisen kirkon jäsenen identiteettiä.
- Kolmiyhteinen Jumala kohtaa ihmisen kokonaisvaltaisesti. Siksi julistus, palvelu ja vuoropuhelu kuuluvat jakamattomasti yhteen.
- Kristikunta on kutsuttu yhteyteen. Tästä seuraa vastavuoroisen jakamisen periaate kaikissa kansainvälisissä yhteyksissä.

Espoon seurakunnilla on monipuolista kansainvälistä toimintaa. Seurakunnilla on omia ja yhteisiä ystävyysseurakuntasuhteita Viroon, Inkeriin sekä Unkariin. Espoon ekumeeninen toimikunta on järjestänyt tapaamisia ja tilaisuuksia eri kirkkojen ja uskonnollisten yhdyskuntien kanssa. Yhteinen jumalanpalveluselämä keskittyy lähinnä Kristittyjen ykseyden rukousviikolle. Esimerkiksi Leppävaaran Silta-ryhmä toimii jatkuvasti yhtenä paikallisena vuoropuhelun foorumina.

Espoon seurakuntien lähetystyöhön ja kansainväliseen diakoniaan varaama määräraha on merkittävä. (Vuonna 2007 yli 1,7 milj. euroa eli 4,1 % arvioidusta verotulosta.) Siitä 80% on osoitettu kirkon lähetysjärjestöille valtakunnallisen kokonaiskannatuksen suhteessa viimeisen tilaston mukaan ja 20% Kirkon Ulkomaanavulle. Nämä jakoperusteet ovat herättäneet viime aikoina paikallista keskustelua. Talousarviossa on lisäksi varattu katastrofiapuun määräraha (2007 vuodelle 120.000 euroa), jonka turvin voidaan nopeasti yhteisen kirkkoneuvoston päätöksellä reagoida kansainvälisiin katastrofitilanteisiin hätäavun ja mahdollisen jälleenrakentamisen käynnistämiseksi.

Seurakuntien työalajako osaltaan vaikuttaa kansainvälisen vastuun kokonaisuuden hajautumiseen eri työntekijäryhmien vastuulle. Tämä heijastuu myös seurakunnan jäsenten keskuuteen, jotka usein jakautuvat esimerkiksi "lähetysväkeen" ja "yhteisvastuukeräajiin". Työnjako on toimiva silloin, mikäli se ei estä keskinäistä tiedonkulkua ja luontevaa yhteistyötä. Vastavuoroisen jakamisen periaate toimii myös sisäisessä käytössä. Seurakunnan kansainvälisen vastuun perusteet ja tavoitteet tulisi olla yhdessä sanoitettuja ja hyväksytyjä.

6. TOIMENPIDE-EHDOTUKSET

Kansainvälisen vastuun työryhmä ehdottaa Espoon seurakunnille:

- Paikallisseurakunnassa tuetaan toimintakulttuuria, jossa kansainvälisen vastuun eri osa-alueet (lähetystyö, kansainvälinen diakonia, lähialueyhteistyö, maahanmuuttajatyö, ystävyyseurakuntatoiminta, ekumenia ja uskontojen välinen dialogi) ovat tiiviissä vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä keskenään.
- Jokainen seurakunta laatii tai päivittää osamietintöjen pohjalta oman kansainvälisen vastuun kokonaissuunnitelmansa ja liittää sen osaksi talous- ja toimintasuunnitelmaa.
- Seurakuntien kansainvälisissä yhteyksissä sitoudutaan vastavuoroisen jakamisen periaatteeseen, joka edistää osallisuutta ja kumppanuutta. (Esim. esirukous, messuyhteistyö, molemminpuoliset vierailut, nuoriso- ja työntekijävaihto, yhteydenpito.)
- Espoon seurakuntien lähetystyön ja kansainvälisen diakonian määrärahojen jakoperusteet tutkitaan uudelleen ja jakokäytäntöä kehitetään.
- Ystävyyseurakuntasuhteita solmitaan myös yli tunnustuskuntien ja maantieteellisten lähirajojen. Toiminnassa otetaan huomioon kirkon ulkoasiain neuvoston voimassaoleva yleisohje (2000).
- Ekumeenisten suhteiden hoidossa noudatetaan Suomen ekumeenisen neuvoston suosituksia, Ekumenian hyvät tavat (2002).
- Seurakunnat hankkivat tietoa alueensa uskonnollisista yhdyskunnista ja pyrkivät niiden kanssa sellaiseen vuorovaikutukseen, joka edistää suvaitsevaisuutta ja keskinäistä kunnioitusta.
- Seurakunnan työntekijät koulutautuvat uskontojen kohtaamiseen. Lähetystyössä ja muissa kansainvälisissä tehtävissä toimineet seurakunnan jäsenet huomioidaan tässä tärkeänä resurssina.

7. LÄHDELUETTELO

- Charta Oecumenica. Suuntaviivat laajempaan yhteistyöhön Euroopan kirkkojen kesken 2001.
- Ekumenian hyvät tavat. Suomen ekumeeninen neuvosto 2002.
- Espoon vetoamus. Kulttuurifoorumi 2.12.2006.
- Kirkon lähetystyön neuvottelukunnan mietintö 2004. Kirkkohallitus.
- Lähetettynä kirkossa. Jaakko Ripatin jatkoselvitys kirkon, kirkon lähetysjärjestöjen ja Kirkon Ulkomaanavun yhteistyöstä. Kirkkohallitus 2005.
- Lähetys kontekstissa – Muutos, sovinto, voimaannuttaminen. Luterilainen Maailmanliitto 2005.
- Uskonnonvapauslaki 6.6.2003.
- Vuoropuhelun kirkko. Kirkon viestintästrategia 2004-2010. Kirkkohallitus.
- Yleisohje ystävyysseurakuntatoimintaa varten. Kirkon ulkoasiain neuvosto 2000. Kirkkohallitus.
- www.evl.fi/keskushallinto Kirkon ulkoasiain osasto
Kirkon lähetystyön keskus
- www.ekumenia.fi Suomen ekumeeninen neuvosto
- www.finlex.fi Valtion säädöstietopankki
- www.kulttuurifoorumi.fi Kulttuurifoorumi
- www.uskonnot.fi Uskonnot Suomessa.
Kirkon tutkimuskeskus.

8. LIITE: JAKAMATON KANSAINVÄLINEN VASTUU 1998 -MIETINTÖ